

Тестові завдання

1. У якому рядку однакова кількість букв і звуків?

А лекція, заняття, ряд, чистий

Б рясний, юнь, синя, титул

В тонший, місяць, навчання, книга

Г цілісний, усний, ясний, вісник

2. У обох словах якого рядка наголос виконує смислорозрізнювальну функцію (при зміні наголосу змінюється значення слова)?

А атлас, замок

Б сім'я, високо

В поверх, доповідач

Г прошу, мабуть

3. У якому рядку до складу словосполучень входять омоніми?

А праве око – ліве око, вузька смужка – широка смужка

Б синє море – море квітів, срібна підставка – срібний голос

В косити траву – косити очима, кран водопроводу – будівельний кран

Г розвісити вуха – почути краєм вуха, замилувати очі – попастися на очі

4. У якому рядку правильно дібрано відповідники до всіх запозичених слів?

А анемія – недокрів'я, брифінг – зустріч, афіша – виставка

Б турнір – змагання, торт – пиріг, неологізм – старий

В лауреат – переможець, еластичний – гнучкий, оптимальний – найкращий

Г азбука – абетка, бард – митець, автобіографія – біографія

5. У якому рядку всі слова є однозначними?

А Україна, травень, суфікс, прикметник

Б добрий, старий, кривий, високий

В малий, крило, ряд, тепло

Г окремих, сіяти, сказати, скакати

6. У якому рядку обидва приклади не становлять антонімічної пари?

А м'який – твердий, мокрий – сухий

Б південь – північ, день – ніч

В мовчати – співати, думати – відповідати

Г любити – ненавидіти, одягати – роздягати

7. У якому рядку пара фразеологізмів є синонімами?

А золоте дно – на дно душі

Б дати волю ногам – дати слово

В держатися за руки – держатися на відстані

Г дати драпака – накивати п'ятами

8. У якому рядку всі слова мають таку будову: корінь, суфікс, закінчення?

А казати, книжний, осінній, ручка

Б кістка, м'якошерстий, м'ясистий, дивувати

В навантажити, приїхати, наказати, єдиний

Г підручник, розсміятися, школа, весело

9. У якому рядку всі прикметники – якісні?

А риб'ячий, далекий, сталий, упертий

Б джерельний, тямущий, сумний, лисий

В теплий, рішучий, веселий, досвідчений

Г міцний, настільний, книжний, шкільний

10. У якому рядку в усіх словах неможливе чергування у//в?

А ..ластивість, ..зуття, ..льтиматум, ..день

Б ..топія, ..горщина, ..каз, ..ласний

В ..ступник, ..чителька, ..ночі, ..лада

Г ..важність, ..ступний, ..ранці, ..дарник

11. Позначте рядок з прикладами, що ілюструють таке орфографічне правило: «Апостроф не пишеться, коли перед губним є кореневий приголосний, крім р»:

А сім..єю, сузір..я, інтерв..ю, під..йом

Б манік..юр, об..єкт, п..ють, роз..яснення

В б..язь, бур..ян, В..ячеслав, комп..ютер

Г дзв..якнути, моркв..яний, тьм..яний, св..ято

12. У якому рядку всі слова слід писати окремо?

А відповідно/до, не/можна, при/цьому, із/за

Б не/треба, з/посеред, що/ж/до, хто/зна

В ще не/дописаний, хоча/б, до/вподоби, без/відома

Г віч/на/віч, до/ладу, не/бачить, не/посидючий

13. У якому рядку всі імена по батькові записані правильно?

А Миколаївна, Євгенівна, Григоріївна, Ігорович

Б Юр'івна, Дмитрівна, Георгіївна, Ілліч

В Геннадієвич, Олексійович, Валерійович, Кузьмівна

Г Олексіївна, Яківна, Євстахійович, Анатолійович

14. У якому рядку наявна помилка в орфограмі «Спрощення в групах приголосних»?

А контрастний, виїзний, тижневий, умисний

Б форпосний, навмисне, чесний, брязнути

В баластний, хвастнути, випускний, ремісник

Г пискнути, пестливий, якісний, вісник

15. Позначте речення зі вставним словом:

А) Вже почалось, мабуть, майбутнє... (Ліна Костенко).

Б) Хто не жив посеред бурі, той ціни не знає силі (Леся Українка).

В) Два кольори, мої два кольори, червоне - то любов, а чорне - то журба (Д.Павличко).

Г) Хто на розпутті прожив все життя, не піде ні в рай, ані в пекло (Леся Українка).

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Проаналізуйте текст (для зручності відповіді кожне речення пронумероване) і виконайте завдання до нього.

(1) *Наша культура, ввічливість, ставлення до безпосереднього співрозмовника та інших учасників чи свідків розмови особливо наочно виявляється в тому, як ми до них звертаємося.* (2) *Якщо, звертаючись до знайомої людини, ви називаєте її на ім'я чи на ім'я її по батькові, це прозвучить значно ввічливіше та м'якше, ніж звертання за допомогою лише займенника «ти» чи «Ви».*

(3) *Є ще одна, здавалося б, дрібниця, яка стосується імен і прізвищ.* (4) *У якому порядку їх розташовувати, щоб не образити людину, щоб висловити пошану до неї?* (5) *Якщо у виступі на зборах чи в статті до газети, а також у листах, у звичайній розмові вам треба назвати імена та прізвища одного або кількох людей, пам'ятайте про те, що на першому місці завжди ставиться ім'я або ім'я та по батькові, а вже за ним – прізвище.* (6) *Ім'я та по батькові ставиться після прізвища лише в ділових паперах – в анкетах, автобіографіях, довідках, списках та ін.*

(7) *Ми чомусь вважаємо, що шліфувати повсякденне побутове мовлення — справа смішна, марнування часу, бо «здоров!», «привіт!», «бувай!» не можна, мовляв, ні полішити, ні погіршити, і що працю над власним мовленням треба починати від ораторських промов.* (8) *Як же ми помиляємося!*

(9) *Перш ніж навчатися ораторської майстерності, мистецтва ведення блискучих дискусій і задушевних бесід, треба опановувати мистецтво проведення звичайних розмов у звичайнісіньких життєвих ситуаціях, у яких нам доводиться щоденно розмовляти самим або вислуховувати інших.* (10) *Саме тут відточується вміння добирати найвідповідніше слово, інтонацію, тон, темп мовлення, зорієнтуватися, які жести, яка міміка доречні в тій чи іншій обстановці, а яких загалом треба позбутися.* (11) *Саме тут шліфуються грані того алмазу, який зветься високою культурою і є зазвичай свідченням справжньої внутрішньої культури.*

(12) *Праця над підвищенням мовної культури складна, тривала, потребує багато часу й зусиль.* (13) *Складність ця пояснюється тим, що висока культура мови неможлива без високої загальної культури.* (14) *Можна навчитися говорити без грубих помилок у вимові, наголошенні слова, навіть у доборі слів.* (15) *Але якщо в людини інтелект «спить», то який же в неї бідний словник, які штамповані стереотипні фрази, убога уява та мислення!* (16) *І для висловлення найпростішої думки така людина, як правило, уживає втричі більше слів, ніж потрібно.*

(17) *Розвивати в собі чуття слова найкраще за допомогою читання.* (18) *Для деякого читання – процес обтяжливий: книжка товста, сторінок багато, очі по сторінках повзають, мов сонні мухи, а до кінця ще так далеко...*

(19) *Отже, треба навчитися читати швидше.* (20) *Як це зробити?* (21) *По-перше, треба зосередитися на тому, що читаєш, відігнати від себе всі інші думки, не розмовляти під час читання, не відволікатися на сторонні справи.* (22) *По-друге (і це дуже важливо), треба «вимкнути» механізм вимови.* (23) *Що це означає?* (24) *А простежте за собою: коли*

ви читаєте, то подумки проговорюєте майже кожне слово (у декого при цьому навіть ворушаться губи). (25) По-третьє, треба читати не словами, а намагатися відразу охопити зором словосполучення, фрази. (26) З часом можна навчитися схоплювати цілий абзац тексту. (27) Уявляєте, скільки можна встигнути всього прочитати?

(28) Розширює словниковий запас заучування напам'ять віршів і високохудожніх прозових уривків, які стають чимось на зразок матриць нашого мозку: що більше текстів зберігає пам'ять, то легше мозкові видавати вже готові словесні форми.

(29) А тепер про найскладніше. (30) Як готуватися до прилюдного виступу? (31) Обов'язково все, про що ви збираєтесь говорити, треба спочатку записати, намагаючись речення будувати короткі, слова вибирати найпростіші, думку висловлювати якомога чіткіше. (32) Дуже добре, якщо є можливість записати свою промову, щоб мати змогу почути себе збоку. (33) Тоді під час виступу ви будете знати, чого потрібно уникати (або не поспішати, не робити надто великих пауз, відмовлятися від якогось нав'язливого слова тощо).

(34) Який же вибрати тон розмови? (35) Найкращий з усіх – доброзичливий і приятний. (36) Він завжди допомагає прокласти містки від людини до людини. (37) Не менше значення має й уміння володіти своїм голосом. (38) У кожного народу є свій ідеал краси. (39) Є він і в нас. (40) Це не лише риси обличчя, постава, одяг. (41) Ні, той ідеал, що складався століттями, оспівувався і переходив від роду до роду, містив у собі гармонійну мову. (42) У ній поєднуються і мелодійний голос, і веселий або ніжно-журливий тон, і співучість української вимови, і задушевний, щирий, приятний зміст. (43) Віковий досвід нашого народу говорить: немає краси людини без краси її мови (За А. Коваль).

1. Визначте стиль и тип тексту:

А стиль – науковий, тип – розповідь

Б стиль – публіцистичний, тип – роздум

В стиль – розмовний, тип – опис

Г стиль – офіційно-діловий, тип – розповідь

2. Найбільш доречним заголовком до тексту є

А Основні поради щодо звертання до людини

Б Від високої мовної культури до ораторського мистецтва

В Навчання ораторської майстерності

Г Необхідність розвитку вміння читати

3. У реченнях 19-27 ідеться про

А роль читання в підвищенні культури мови

Б необхідність розвитку вміння читати

В важливість читання як життєво необхідного вміння

Г поради, як навчитися швидко читати

4. У реченнях 21, 22 і 25 вставні слова передають

А впевненість висловленої думки

Б невпевненість висловленої думки

В порядок висловлювання думки

Г емоційне зображення сказаного

5. У реченні 15 слово взято в лапки, тому що

А воно вживається в переносному значенні

Б це індивідуальна назва

В це цитата

Г це застаріле слово